

HATIRALARIN MASUMİYETİ

Orhan Pamuk 1952'de İstanbul'da doğdu. *Cevdet Bey ve Oğulları* ve *Kara Kitap* romanlarında anlattığına benzer kalabalık bir ailede, Nişantaşı'nda büyüdü. Otobiyografik kitabı *İstanbul'da* anlattığı gibi çocukluğundan yirmi iki yaşına kadar yoğun bir şekilde resim yaparak ve ileride ressam olacağını düşleyerek yaşadı. Liseyi İstanbul'daki Amerikan lisesi Robert Koleji'de okudu. İstanbul Teknik Üniversitesi'nde üç yıl mimarlık okuduktan sonra, mimar ve ressam olmayacağına karar verip okulu bıraktı ve İstanbul Üniversitesi'nde gazetecilik okudu. Pamuk, yirmi üç yaşından sonra romancı olmaya karar vererek başka her şeyi bıraktı ve kendini evine kapatıp yazmaya başladı. İlk romanı *Cevdet Bey ve Oğulları* ile Milliyet Yayınları Roman Ödülü'nü kazandı. Kitap 1982'de yayımlandı ve aynı yılın Orhan Kemal Roman Armağanı'nı aldı. Pamuk ertesi yıl *Sessiz Ev* adlı romanını yayımladı ve bu kitabın Fransızca çevirisiyle 1991'de Prix de la Découverte Européenne'yi kazandı. Venedikli bir köle ile bir Osmanlı alimi arasındaki gerilimi ve dostluğu anlatan romanı *Beyaz Kale* (1985), pek çok dile çevrilerek Pamuk'a uluslararası ününü sağlayan ilk romanı oldu. Aynı yıl karısıyla Amerika'ya gitti ve 1985-88 arasında New York'ta Columbia Üniversitesi'nde misafir öğretim üyesi olarak bulundu. İstanbul'un sokaklarını, geçmişini, kimyasını ve dokusunu, kayıp karısını arayan bir avukat aracılığıyla anlatan *Kara Kitap*'ı 1990'da yayımladı. Fransızca çevirisiyle France Culture Ödülü'nü kazanan bu roman, geçmişten ve bugünden aynı heyecanla söz edebilen bir yazar olarak Pamuk'un ününü hem Türkiye'de hem de yurtdışında genişletti. 1991'de, Pamuk'un Rüya adını verdiği bir kızı oldu. 1992'de yayımladığı *Gizli Yüz* adlı senaryosu Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde En İyi Senaryo Ödülü'ne layık görüldü. 1994'te, esrarengiz bir kitapta etkilenen üniversiteli bir genci hikâye ettiği *Yeni Hayat* adlı şiirsel romanı yayımlandı. Osmanlı ve İran nakkaşlarını, Batı dışındaki dünyanın görme ve resmetme biçimlerini bir aşk ve aile romanının entrikasıyla hikâye ettiği *Benim Adım Kırmızı* adlı romanı 1998'de yayımlandı. Bu kitapla Fransa'da Prix du Meilleur livre étranger (2002), İtalya'da Grinzane Cavour (2002) ve İrlanda'da İnternational Impac-Dublin (2003) ödüllerini kazandı. 1990'ların ortasından itibaren Pamuk, insan hakları ve düşünce özgürlüğü konularında yazdığı makalelerle Türkiye devletine karşı eleştirel bir tavır takındı. Yurtiçinde ve yurtdışında çeşitli gazete ve dergilere yazdığı edebi, kültürel makalelerden oluşturduğu geniş bir seçmeyi 1999 yılında *Öteki Renkler* adıyla yayımladı. "İlk ve son şiirsel romanım" dediği *Kar* adlı kitabını 2002'de yayımladı. Kars şehrinde, siyasal İslamcılar, askerler, laikler, Kürt ve Türk milliyetçileri arasındaki şiddet ve gerilimi hikâye eden bu kitap, *New York Times Book Review* tarafından 2004 yılının en iyi 10 kitabından biri seçildi. Pamuk'un 2003 yılında yayımladığı *İstanbul*, yazarın hem yirmi iki yaşına kadar olan hatıralarını aktardığı bir hatıra kitabı hem de kendi kişisel albümüyle, Batılı ressamların ve yerli fotoğrafçıların eserleriyle zenginleştirilmiş, İstanbul üzerine bir denemidir. Kitapları 63 dile çevrilmiş, bütün dünyada 13 milyon (Türkiye'de 2, yurtdışında 11 milyon) satmış olan Pamuk, pek çok üniversiteden şeref doktorası aldı. Alman Kitapçılar Birliği tarafından 1950 yılından beri verilmekte olan, Almanya'nın kültür alanındaki en seçkin ödülü olarak kabul edilen Barış Ödülü, 2005'te Orhan Pamuk'a verildi. Ayrıca *Kar* Fransa'da her yıl en iyi yabancı romana verilen Le Prix Médicis étranger ödülünü aldı. Aynı yıl *Prospect* dergisi tarafından dünyanın 100 entelektüeli arasında gösterildi ve 2006 yılında *Time* dergisi tarafından dünyanın etkili 100 kişisinden biri seçildi. American Academy of Arts and Letters'in ve Çin Sosyal Bilimler Akademisi'nin şeref üyesi olan Pamuk, senede bir dönem Columbia Üniversitesi'nde ders veriyor. Orhan Pamuk 2006 yılında Nobel Edebiyat Ödülü'nü alarak bu ödülü kazanan ilk Türk oldu. 2007'de, ödül konuşması "Babamın Bavulu" diğer önemli ödül konuşmalarıyla birlikte kitaplaştı. Pamuk 2008'de aşk, evlilik, dostluk, mutluluk gibi konuları bireysel ve toplumsal boyutlarıyla işlediği *Masumiyet Müzesi* adlı romanını; 2010 yılında ise çocukluğundan başlayarak hayatını ve edebiyatla ilişkisini eksen alan yazı ve röportajlarından oluşan *Manzaradan Parçalar*'ı yayımladı. Pamuk, 2009'da Harvard Üniversitesi'nde verdiği Norton derslerini 2011 yılında *Saf ve Düşünceli Romancı* adıyla kitaplaştırdı. 2012'de İstanbul'da Masumiyet Müzesi'ni açtı ve müzenin katalogu *Şeylerin Masumiyeti*'ni yayımladı. Aynı yıl "Avrupa kültürüne olağanüstü katkılarından" dolayı Danimarka'da Sonning Ödülü'nü aldı. 2013'te ise kitaplarından seçtiği en güzel parçalardan oluşan *Ben Bir Ağacım*'ı yayımladı. Masumiyet Müzesi, Avrupa Müzeler Forumu tarafından 2014 yılında Avrupa'nın en iyi müzesi seçildi. Üzerinde altı yıl çalıştığı ve bir sokak satıcısı ile ailesinin İstanbul'daki kırk yılını hikâye eden romanı *Kafamda Bir Tuhaflık*'i 2014 yılının Aralık ayında yayımladı. Büyük ilgi gören kitap 2015 yılında "Roman" dalında verilen Aydın Doğan Vakfı Ödülü ile Erdal Öz Ödülü'nü kazandı. *Kırmızı Saçlı Kadın* adlı romanı 2016 yılının Şubat ayında yayımlandı ve yazarın en çok okunan, tartışılan kitaplarından biri oldu.

*Orhan Pamuk'un
YKY'deki kitapları*

Hatıraların Masumiyeti (2016)
Kırmızı Saçlı Kadın (2016)
Kafamda Bir Tuhafılık (2014)
Masumiyet Müzesi (2008)
İstanbul-Hatıralar ve Şehir (2003)
Kar (2002)
Öteki Renkler (1999)
Benim Adım Kırmızı (1998)
Yeni Hayat (1994)
Kara Kitap (1990)
Beyaz Kale (1985)
Sessiz Ev (1983)
Cevdet Bey ve Oğulları (1982)

Doğan Kardeş
Ben Bir Ağacım (Seçme Parçalar) (2013)

Kara Kitap'ın Sırları (2013)

Kara Kitap-25 Yaşında (2015)
Resimli İstanbul-Hatıralar ve Şehir (2015)

ORHAN PAMUK

Hatıraların Masumiyeti

Anlatı

YAPI KREDİ YAYINLARI

Kapak ve iç fotoğraflar Grant Gee'nin
Hatıraların Masumiyeti filminden alınmıştır.

Yapı Kredi Yayınları - 4599
Edebiyat - 1307

Hatıraların Masumiyeti / Orhan Pamuk

Editör: İshak Reyna
Film-metin koordinatörü: N. Can Kantarcı
Düzeltili: Filiz Özkan

Kapak fikri: Orhan Pamuk
Uygulama: Arzu Yaraş

Baskı: Mas Matbaacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Hamidiye Mah. Soğuksu Cad. No: 3 Kağıthane-İstanbul
Telefon: (0 212) 294 10 00 e-posta: info@masmat.com.tr
Sertifika No: 12055

1. baskı: İstanbul, Mart 2016 (5.000)
ISBN 978-975-08-3629-9

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2016
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Kemeraltı Caddesi Karaköy Palas No: 4 Kat: 2-3 34425 Karaköy / İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İÇİNDEKİLER

ROMANLAR VE MÜZELER	
SANKİ AYNI ŞEYLER	7
HATIRALARIN MASUMİYETİ (FİLMİN METNİ).....	11
ROMAN, MÜZE, FİLM.....	57
Çukurcuma	59
Nişantaşı'ndan Dışarıya	60
Doğu-Batı Romanı	61
Sokağın Değişmesi	62
İstanbul'un Değişimi	63
Aristo ve Zaman	65
Proust ve Niyet Edilmiş Hatırlama	66
Hayat-Mutluluk: İlk ve Son Cümleler	67
Eşya Toplamak	69
Roman-Müze	75
Eski Filmlerde İstanbul	76
İstanbul Hilton Oteli	77
İstanbul ve Yürümek	78
Resim-Hüzün	82
Köpekler ve Şehir	84
Elle Yazmak	85
Sigaralar ve Simgesel El Hareketleri	87
Fusun Üzerine	88
Sanat-Edebiyat: Ben Kemal miyim?	90
Müzeyi Ziyaret	91
GRANT GEE İLE BİR SÖYLEŞİ.....	95

ROMANLAR VE MÜZELER SANKİ AYNI ŞEYLER

Romanı müzeyi düşünerek yazdım, müzeyi de romanı düşünerek kurdum. Yani, müzeyi romanın başarısı üzerine düşünmüş değilim. Romanı da bazı ticari filmlere yapıldığı gibi, müzenin başarısından sonra akıl etmiş değilim. Çünkü romanı ve müzeyi aynı anda 1990'ların ortasında düşündüm ve aralarındaki karmaşık ilişkiyi romanda anlattım: İstanbullu Batılılaşmış zengin bir ailenin oğlu, uzak akrabası yoksulca bir kıza âşık oluyor, ama aşkına tam istediği karşılığı alamadığı için teselliye sevgilisinin dokunduğu her şeyi bir kenara koyup saklamakta, yani eşya toplamakta buluyordu. Daha sonra biriktirdiği bütün o günlük hayat eşyalarını, ona yaşadığı acıklı aşk hikâyesini ve sevgilisiyle birlikte gezdikleri 1970'lerin, 1980'lerin İstanbul'u'nu hatırlatan her şeyi, kartpostalları, fotoğrafları, kibritleri, tuzlukları, anahtarları, elbiseleri, film parçalarını, oyuncakları, romanın sonunda anlatıldığı gibi bir müzede, İstanbul'da Masumiyet Müzesi'nde sergiliyordu.

1990'ların ortasında bu sanat edebiyat işine girişirken müzeyi romanı yayımladığım gün açmayı hayal ediyordum. Başlıklarının sırası ve metinleri dikkatle ayarlandığı için, müze kataloğu bir roman gibi okunabilecek, yani aslında postmodern bir roman olacaktı. Ama roman daha önce bitti. 2008'de romanı, resimleri ve açıklayıcı müze notları olmayan geleneksel bir roman biçimi vererek yayımladım. Müzeyi 2012'de açtığım zaman, tasarımı, kompozisyonu çok vaktimi alan müze vitrinlerini ve koleksiyondaki eşyaları ve resimleri gösterebileceğim gerçek bir müze kataloğu hazırlamam gerektiğini düşündüm ve *Şeylerin Masumiyeti*'ni yazıp yayımladım.

Şimdi, bütün bu işe girişirken hiç düşünmediğim yeni dördüncü bir ürün var elimizde. Grant Gee'nin şaşırtıcı ve güzel belgesel filmi, *Hatıraların Masumiyeti*. Bu sefer ben işleri sürükleyen yaratıcı

sanatçı değil, filmin konu edindiği Masumiyet Müzesi'nin yaratıcısı ve filmdeki metinlerin yazarı rolündeyim.

Her şey Grant Gee'nin, W. G. Sebald'ın *Rings of Saturn*'u (Satürn'ün Halkaları) üzerine yaptığı parlak filmin gösterimi için İstanbul'a gelmesiyle başlamış. Daha sonra Grant'in müze hakkında bir belgesel film yapmak istediğini öğrenince ben de onunla yaratıcı bir şekilde çalışmak istedim. Önce Londra'da buluşup uzun uzun konuştuk. Sonra da İstanbul'da birlikte uzun uzun yürüdük. İlk başta Grant mi bana "Senin için İstanbul'da özel bir yer varsa gösterir misin?" dedi, ben mi ona "bazı yerleri göstereyim" dedim, hatırlamıyorum. Belki de belirli bir yere gitmek gibi bir amacımız yoktu da, yürüye yürüye şehirle ilgili bir duyguyu keşfetmeye, yaşamaya çalışıyorduk.

Benimkisi aslında daha karmaşık bir duyguydu: Bir yandan, yavaş yavaş solmakta olan bir geçmiş hatırlamaya çalışıyor, bir yandan da yürüdüğümüz bu sokaklarda kendi hatıralarım dışında, başkalarını ilgilendirecek görsel şeylerin ne olduğunu soruyordum kendime. Bütün hayatımı geçirdiğim İstanbul'da şehre yabancı biriyle sokaklarda uzun uzun yürümek, yaşadığım hayatı, şehri ve hatıralarımı dışardan görebilmek için iyi bir fırsattı. Sokaklarda yürürken gördüğümüz güzel, ilginç şeylerin ne kadarı şehir, ne kadarı hatıradır? Hatıralarımız olmasa şehir ne kadar anlamlı ya da güzeldir? Binalar, köprüler, meydanlar yıkıldıkça hatıralarımız da silinir ve güçlerini kaybederler mi?

Hatıraların Masumiyeti romanın hikâyesi kadar, hikâyelerin kaynağı eşyalara, saatlere, fincanlara, resimlere, İstanbul'da geçen eski filmlerin karelerine ve şiirsel bir şekilde üst üste getirilen hayallerle, gerçek İstanbul manzaralarına dayanıyor. Kameranın benim eşyaları topladığım sokaklarda gezinmesi; benim müzeler konusundaki hayallerime uygun: Müzelerin geleceği evlerimizin, günlük hayatlarımızın ve sokakların içindedir. Müzeler, büyük ulusal hikâyeleri, kralların ve kahramanların destanlarını anlatan, milli kimliği kurmaya yönelik yerler değil, tıpkı modern romanlar gibi, sıradan bireyin hayatını ve eşyalarını gösteren yerler olmalıdır. Romanı yazmak, müzeyi kurmak için İstanbul sokaklarında yürürken, bitpazarlarında, eski kitapçılarda, eş, dost, tanıdıkların evlerinde eski ilaç kutularını, küllükleri, çerçevelenmiş cami resimlerini, kimlik kâğıtlarını, vesikalık fotoğrafları toplarken, bir

müze için eski eşyaları toplamakla, bir roman için ayrıntı ve hikâye biriktirmenin birbirine çok benzediğini de hissetmişim.

Masumiyet Müzesi romanında aşk hikâyesi temel olarak 1974 ile 1980'lerin İstanbulu'nda geçiyor. Müzede ise 20. yüzyılın ikinci yarısında İstanbulluların ve kahramanların kullandıkları ve gördükleri eşyaları ve resimleri sergilemişim. Oysa Grant'in meraklı kamerası, 21. yüzyıl İstanbulu'nu, son on beş yılın hızlı ve vahşi zenginleşmesini ve betonlaşmasını, İstanbul'un hüzünlü eski dokusuyla yeni yüksek binaların yan yana gelişini de görmek istiyordu. Ne yapmalıydık?

Kederli aşk hikâyemizin temel kahramanları ölmüş, yaşadıkları ev müzeye dönüştürülmüştü. Romanda çok az bir yeri olan ama aşk hikâyesini iyi hatırlayan ikincil bir kahramanın, olaylardan sonra siyasi nedenlerle İstanbul'dan uzaklaştığını ve on iki yıl sonra geri dönünce şehrini tamamen değişmiş bulduğunu hayal ettim. Şimdi o Ayla da, Grant Gee ve benim gibi İstanbul sokaklarında uzun uzun yürüyor ve şehir, hatıra ve hayat hakkında benim yazmaktan çok zevk aldığım düşünceleri aklından geçiriyordu.

Roman ve müzede olduğu gibi, bu filmin arkasında da her şeyden çok İstanbul'da yaptığım uzun yürüyüşler var. Önce 1990'ların ikinci yarısında kafamdaki kurgusal aşk hikâyesinin kahramanlarının yaşayacağı ve sonra müzeye dönüşecek (almaya paramın yeteceği) bir ev bulmak için İstanbul'un merkezini mahalle mahalle, sokak sokak dolaştım. (Evler, arsalar, her şey ucuzdu o zamanlar ve etrafta çok az turist vardı.) Koleksiyonumun ilk parçası olan ve bugün müzenin yerleştiği Çukurcuma'daki yüz yirmi yıllık binayı 1998'de satın aldım. Sonra orada yaşayan hayali kahramanlarımın kullandıkları eski kap kacağı, mutfak eşyalarını, içki şişelerini, anahtarları, saatleri, sigara ağızlıklarını ve sıradan günlük hayat fotoğraflarını bulmak için uzun uzun yürüdüm! (İstanbul'un bitpazarları, eski kitapçıları ve yeni yeni güçlenen günlük hayat eşyası koleksiyoncuları internetten yararlanmayı henüz öğrenmemişti.) Müzeyi yaptığım yıllarda yazmaya başladığım yeni romanım *Kafamda Bir Tuhaflık*'in satıcı kahramanının yaşadığı, İstanbul'un merkezindeki yoksul mahallelerindeki uzun gece yürüyüşlerimi de aynı günlerde yapıyordum. 1990'larda sabahın dördüne kadar roman yazdıktan sonra, yazıhanemden evime dönerken gecenin karanlığında, İstanbul sessizliğe bürününce sokaklarda yürümeyi

de çok severdim. Grant ile şehrin yoksul, tehlikeli, ücra ve yıkıntı halindeki mahallelerine yaptığımız uzun yürüyüşlerde, Osmanlı zamanından beri geceleri sokaklara hâkim olan köpeklerin hâlâ etrafta olduğunu da gördük. Köpek çeteleri dağılmıştı ama yalnız köpekler, şehrin sonsuz sokaklarında tek tek sabırla yürüyor ve bizi merakla izliyorlardı.

Bu yürüyüşlerde çoğu zaman hiç konuşmaz, tıpkı *Hatıraların Masumiyeti*'ndeki Grant Gee'nin kamerası gibi, karanlık köşelerin, yıkıntıların, gölgelerin içimizde uyandırdığı duyguyu yaşamak isterdik yalnızca. Belki de bu yüzden Grant, herkesin bana sorduğu soruyu; "Roman varken bir de niye böyle bir müze kurdun?" sorusunu hiçbir zaman sormadı. Sorsaydı, herkes gibi ona "İçime bir cin girdiği için" demezdim. "Aslında gençliğimde ben ressam olmak istemiştim!" de demezdim. "Romanlar ve müzeler sanki aynı şeyler" derdim.

HATIRALARIN MASUMİYETİ (FİLMİN METNİ)

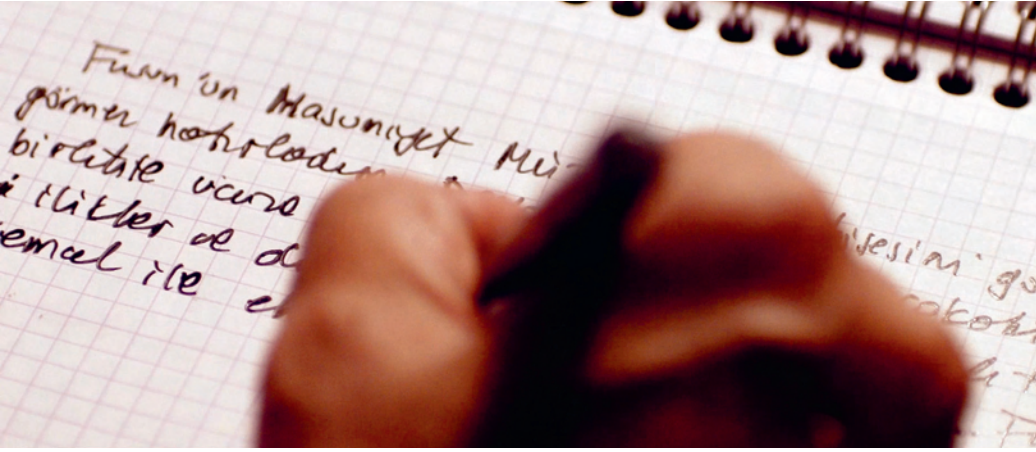

AYLA: Füsun'un Masumiyet Müzesi'ndeki elbisesini görür görmez hatırladım. Beyoğlu'nda arka sokaktaki bir dükkândan ucuza almıştık.

Benim adım Ayla. Füsun'un arkadaşıydım. On bir yıl ona komşu yaşadım. 1974 ile 1985 arasında, alt katta, Füsun'un babası Tarık Bey'in kiracısıydık. Sonra evlendim ve Beşiktaş'a taşındım. Kocam elektrik mühendisidir. Elektrik mühendisleri derneğinde siyasete bulaştı. Hakkında dava açmışlar. Ama tutuklamalar başlayacak dedikodusu yayılınca (çocuklarımız vardı) Almanya'ya, Bremen'e kaçtık. On iki yıl geri dönmedik.

On iki yıl sonra 2013'te İstanbul'a geri döndüğümde şehri baştan aşağı değişmiş buldum. İnsanın kendi şehrini yeniden keşfetmeye başlaması yeni hatıralar edinmeye benziyor. Ama ben şehirde kendi eski hatıralarımı arıyordum.

Füsunların evinin mahallesine, Çukurcuma'ya böyle gittim. Bir akşamüstüydü, ortalık kararıyordu. Bizim evin müzeye çevrildiğini hayretle gördüm. Füsun, annesi Nesibe, babası Tarık yukarıda ve bizlerin alt katında yaşadığımız bina şimdi bir müze olmuştu. Bizim kiracı olarak yaşadığımız evin giriş kapısı, müzenin giriş kapısı olmuş. Kapıda bilet satıyorlardı ve içeride müzelerin sessizliği vardı.

HATIRALARIN MASUMİYETİ

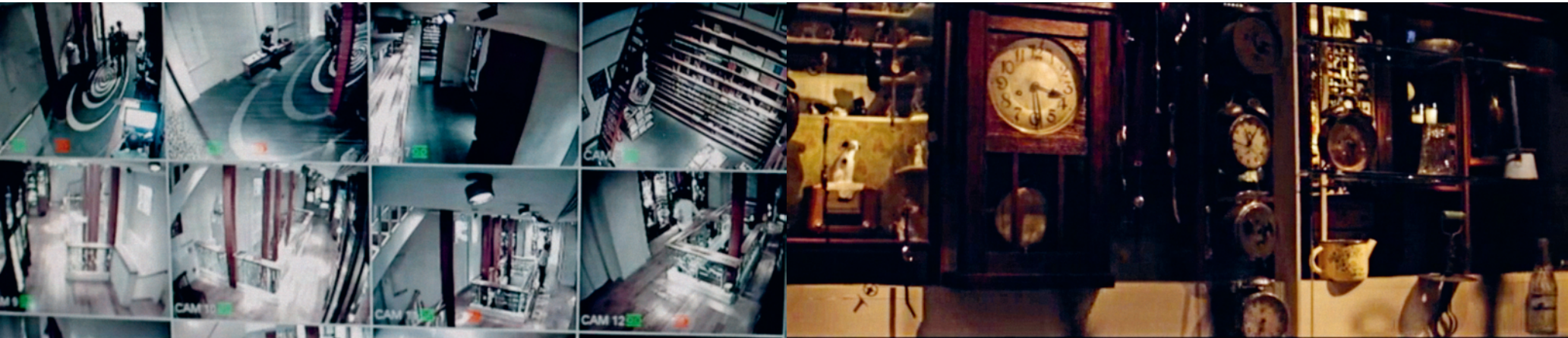
ORHAN PAMUK SESLİ TUR: Masumiyet Müzesi'ne hoş geldiniz. Ben Orhan Pamuk. Müzeyi bazan kendim anlatacağım bazan da *Masumiyet Müzesi* adlı romanımdan cümleler okuyacağım.

1974'te başlayan roman, başkahraman Kemal'in uzak akrabası Füsun'a olan aşkını anlatır. Füsun bir başkası ile evlenince Kemal, onu bugün müzeye çevrilmiş bu evde dokuz yıl ziyaret eder ve sevgilisini hatırlatan her şeyi biriktirir.

AYLA: Füsun'un hikâyesini anlatan bir roman yazıldığını biliyordum. Orhan Pamuk romanı yazarken benimle de konuştu. Romanı okudum: Beni de hikâyeye koymuş. Füsun'un hikâyesini ona anlatan arkadaşlarından biri olarak. Bazı yerlerde benimle onu karıştırmış. Şaşmadım buna. Özellikle 1970'lerin sonunda ve 1980'deki askeri darbeyi izleyen günlerde Füsun ile her gün beraberdik.

ORHAN PAMUK SESLİ TUR: Masumiyet Müzesi beş katlıdır. Keskin ailesi 1974-1999 arası bu binanın birinci ve ikinci katlarında yaşamıştır. Şimdi romanın birinci bölümüne tekabül eden birinci kutuyu görmek için karşınızdaki merdivenlerden yukarı çıkın lütfen. Mutlu ve eğlenceli bir gezi diliyorum size.

KEMAL: Hayatımın en mutlu ânıymış, bilmiyordum. Bilseydim, bu mutluluğu koruyabilir, her şey de bambaşka gelişebilir miydi? Evet, bunun hayatımın en mutlu ânı olduğunu anlayabilseydim, asla kaçırmazdım o mutluluğu. Derin bir huzurla her yerimi saran o harika altın an belki birkaç saniye sürmüştü, ama

mutluluk bana saatlerce, yıllarca gibi gelmişti. 26 Mayıs 1975 Pazartesi günü, saat üçe çeyrek kala civarında bir an, sanki bizim suçtan, gūnahtan, cezadan ve pişmanlıktan kurtulduğumuz gibi, dünya da yerçekimi ve zamanın kurallarından kurtulmuş gibiydi.

Ertesi günkü buluşmamızda, Fūsun bana kūpesinin tekinin kayıp olduğunu söyledi.

AYLA: Romanda okuduğuma göre... olaylar Kemal'in nişanlanacağı Sibel'in Şanzelize Butik'in vitrininde bir çanta görmesi ve "a ne hoş" deyivermesiyle başlamış. Okuduğuma göre ertesini öğle Kemal, nişanlısını etkilemek için dükkāna çantayı almaya geri gitmiş. Dükkāndaki tezgāhtar Fūsun'muş ve onu görür görmez Kemal'in yüreği sanki sahile vurmak üzere olan kocaman bir dalga gibi ağzının içinde büyümüş. Kemal'in vitrindeki çantayı almak için uzanan Fūsun'u seyrettiğini de okudum. Fūsun ayağındaki yüksek topuklu sarı ayakkabıyı çıkarmış, tırnakları kırmızıya boyalı çıplak ayağıyla vitrine basıp uzanmış: Daha Mayıs gelmeden Fūsun'un uzun bacakları şimdiden güneşten yanmışmış. En azından Kemal, Orhan Pamuk'a olayların başlangıcını böyle anlatmış.

EMRE AYVAZ RÖPORTAJ: Orhan Pamuk kırk yıldır yazan bir Türk romancısı. 1952 yılında İstanbul'da doğdu. Ve o zamandan beri de İstanbul'da romanlar yazıyor. Şu ana kadar yayımlanmış dokuz romanı var ve romanlarının yabancı dillere çevrilmesinden beri de bütün dünyada bir İstanbul yazarı olarak tanınmaya başladı. Özellikle 1990 yılında yayımlanan *Kara Kitap*, 1998 tarihli *Benim Adım Kırmızı* ve 2008 tarihli *Masumiyet Müzesi*, onu dünyaya bir İstanbul yazarı olarak tanıtan en önemli kitap-

ları. Orhan Pamuk 2006 yılında Nobel Edebiyat Ödülü'ne layık görüldü. En son romanı *Kafamda Bir Tuhaflık* 2014'te yayımlandı. Bir önceki romanıyla aynı ismi taşıyan müzesi Masumiyet Müzesi, 2012'de İstanbul'da açıldı.

ORHAN PAMUK RÖPORTAJ: Romanı okurken, içinde bahsedilen, tarif edilen, kahramanların kullandıkları bir şeyayı gerçekten bir müzede kullanıldığını okur bilsin istedim. En mükemmel şekliyle *Masumiyet Müzesi*'nin okuru böyle bir müze olduğunu ve Masumiyet Müzesi'nin ziyaretçisi böyle bir roman olduğunu bilmelidir. Ama müzeyi ziyaret etmeyen okurlarla da karşılaşıyorum. Bazı insanlar müzenin şaka, bir Borges şakası olduğunu düşünebiliyor. Ya da tersi, müzemize gelenlerin yüzde